

je posrečilo dne 8.4.1999 ob robu gričevja pri Koprivnici (Podravina), ko sta dva (2) klicoča samca neutrudno razveseljevala zbrane udeležence delovne skupine za Dravo in Muro. Skovika sta klicala ob gostilni, tako da se je pisana mednarodna družčina zbranih kolegov skoraj do zadnjega naslišala obeh skovikov.

Borut Štumberger, 2282 Cirkulane 41

VELIKI SKOVIK *Otus scops*

Eurasian Scops Owl – four calling individuals along the northern margins of Jovsi in the morning of June 14th 1998 (Lower Sava basin, SE Slovenia)

Na skupščini DOPPS v začetku leta 1998 sem poslušal predavanje Boruta Štumbergerja o rezultatih in izkušnjah štajerskih ornitologov s štetjem velikih skovikov na Goričkem in se takoj navdušil. Ker sem predvideval, da bi lahko veliki skovik, ta naša edina sova selivka, gnezdil na Kozjanskem, sem sklenil to preveriti. Dne 13.6.1998 sem s soprogo Jolando obiskal gledališko predstavo na prostem v Šentvidu pri Planini pri Sevnici. Po prijetnem kulturnem doživetju sva se okrog 23. ure lotila raziskovanja velikega skovika po Kozjanskem. Uporabila sva enako metodo, kot je bila uporabljena na Goričkem, le da sva se ustavljala na večjih razdaljah, okrog kilometra do dveh. Poslušala sva minuto, dve, nato predvajala posnetek velikega skovika kakšni dve minuti ali tri, nato pa spet prisluškovala v temo. Ob cesti Lesično, Kozje, Podsreda, Bistrica ob Sotli vse do Bizeljskega na žalost nisva slišala nobenega skovika. Južno ob Bizeljskega, pri tabli, ki označuje konec naselja Stara vas, naju je presenetil kosec *Crex crex*, ki se je neutrudno oglašal iz zamočvirjenega travnika pod cesto. Vedela sva, da veliki skoviki gnezdiijo v Jovsih, zato sva prek Kapel zapeljala mimo Jereslavca proti Sotli (severno obrobje Jovsov). Na močvirskih travnikih južno od zaselka Bregansko sva zaslišala prvega velikega skovika in nato še dva, ki sta se odzvala na glasove, skupaj torej tri (3) osebk. "Trio scops" nama je polepšal nočno avanturo. Kasneje sva se zapeljala še do vasi Rakovec. Na poti nazaj proti Jereslavcu pa sva izzvala še enega (1) velikega skovika, ki se je prav burno odzval na posnetek.

Marjan Gobec, Zidani most 28 a, 1432 Zidani most

VELIKI SKOVIK *Otus scops*

Eurasian Scops Owl – seven calling males (group of 3 plus 4 individually) in central part of Jovsi on May 16th 1999 (Lower Sava basin, SE Slovenia)

S kolegom Dušanom Klenovškom sva sklenila, da bova preiskala vinorodna južna pobočja med Krškim in Bizeljskim, kjer sva pričakovala, da bova našla in popisala kakšnega gnezdečega velikega skovika. Izbrala sva noč med

15. in 16.majem 1999 in okrog 23. ure začela obhod po gričkih od Krškega prek Zdol, Zg. Pohance, Arnovega sela, Artiča, Dečnega sela, Globokega, Bojsnega do Kapel. Delala sva po metodi, kot so jo uporabili štajerski ornitologi na Goričkem. Na najino veliko žalost se pričakovanja niso uresničila, saj nisva slišala niti enega velikega skovika. Na koncu sva raziskala še Jovse med Velikim Obrežem in Jereslavcem (osrednji del Jovsov), kjer pa sva v najino veselje vendarle lahko poslušala skupino treh (3) klicočih velikih skovikov in še štiri (4) posamične klicoče osebk.

Marjan Gobec, Zidani most 28 a, 1432 Zidani most

VELIKI SKOVIK *Otus scops*

Eurasian Scops Owl – a run over individual in grey phase on road in the suburb of Maribor on September 8th 1999 (NE Slovenia)

Dne 8. 9. 1999 zjutraj je na Zrkovski cesti v Mariboru Gabrijela Vrbančič našla sveže povoženega velikega skovika. Dobro ohranjeni kadaver sem dobil še isti dan, šlo je za sivo varianto velikega skovika. Podatek je zanimiv zaradi kraja najdbe, govori pa tudi v prid dejstvu, da promet vpliva na povečano smrtnost sov pri nas.

Damijan Denac, Pintarjeva 14, 2000 Maribor

VELIKA UHARICA *Bubo bubo*

Eagle Owl – for 15 minutes "bathing" in rain on the top of pine by alternately exposing its lower part of the wing and the armpit while leaning towards the opposite side of the body – Vodenjak Bay on the island Iž on August 14th 1996 (Central Dalmatia, Croatia)

Dalmacija in hrvaški otoki so znani kot območje z mnogimi gnezdečimi pari velikih uharic, zato srečanje s to sovo v teh krajih niti ni taka redkost. Avgusta 1996 smo s sorodniki pluli z manjšo ladjo po srednji Dalmaciji v okolici Zadra. V uvali Vodenjak na otoku Ižu smo se zasedrali 14. 8. 1996 in tam prebili noč. Naslednje jutro nam vreme ni bilo najbolj naklonjeno, saj je deževalo in dan ni bil videti kdovekako obetaven. Sam sem se zato namestil nekje na krovu in z daljnogledom prečesaval obalo in otok, ki ga je poraščal gozd alepskega bora *Pinus halepensis*. Mojo pozornost sta pritegnili dve (2) kmečki lastovki *Hirundo rustica*, ki sta silovito obletavali vrh enega izmed drev. Nisem se mogel načuditi, kaj za vraga ju je popadlo, da se s takšno vneto zaganjata v ta bor. Kmalu sem ugotovil, kaj je njun kamen spotike. Vrh drevesa, v katerega sta se zaganjali, pravzaprav sploh ni bil vrh drevesa, pač pa velika uharica, ki se je nastavljala deževnim kapljam. Sovi se ni pustila zelo motiti od drobnih lastovk in je mirno čepela na borovcu. Potem pa se je ulilo kot iz škafa. Lastovki sta odleteli, uharica pa je

prišla na svoj račun in se začela prhati. Namrščila je perje, večkrat razširila zdaj eno, potem drugo perut in se vmes tudi večkrat otesla. Zame nenavadno je bilo opazovati, kako je dežju izpostavljala spodnje dele peruti in pod pazduho. Perut je raztegnila, jo dvignila v zrak in se nagnila na stran (glej skico). Ko je bilo podperutno perje že dovolj namočeno, je enako naredila še z drugo stranjo. Uharica se je tako umivala kakih 15 minut, potem pa se je otesla in počasi odletela, verjetno v kak zamaknjen kot "predanovat". Opisano opazovanje je zanimiv primer, kako ptice skrbе za svojo higieno in čistočo perja, ki je zanje življenjskega pomena. Različne ptice uporabljajo različne metode in tudi medije, s katerimi skrbе za svoje perje. Za sove je naprimer znano, da imajo rade kopanje in prhanje v vodi (KÖNIG, C., F. WEICK & J.H. BECKING (1999): *Owls*. Pica Press, Sussex), tako da opisano opazovanje verjetno ni redek pojav. Vendar pa ga malokrat opazimo, saj se redko pripeti, da se te nočne ptice okopajo podnevi, zato je taka priložnost za vsakega ornitologa gotovo dragocena izkušnja.

Al Vrežec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana

VELIKA UHARICA *Bubo bubo*

Eagle Owl – one individual calling just below the top of Mt. Krim on March 22nd and 23rd 1997 (C Slovenia)

Dne 22.3.1997 sem v zgodnjih jutranjih urah odšel peš na prvi popoldanski izlet na Krim. Med petjem ptic pevk sem zaslišal prodorno oglašanje velike uharice. Bil sem presenečen, saj je že nekaj let nisem slišal na tem območju. Do vrha sem imel še približno pol ure in vmes se je dvakrat oglasila. Ker mi ob misli na veliko uharico žilica ni dala miru, sem se naslednjega dne pripeljal z avtomobilom do višine, kjer sem jo dan prej prvič slišal. Od tod sem nadaljeval peš. Tudi tokrat se je dvakrat oglasila, le da nekoliko više proti vrhu. Žal v naslednjih dneh nisem imel več časa, da bi obiskal to območje in ugotovil, ali tu živi stalno ali pa se je osebek tu zadrževal zgolj začasno in naključno. Poleg velike uharice sem slišal še oglašanje malega skovika *Glaucidium passerinum* in lesne sove *Strix aluco*.

Rudolf Tekavčič, Poštna ulica 15, 1351 Brezovica

VELIKA UHARICA *Bubo bubo*

Eagle Owl – female defending its young from some 50 attacks by a pair of Golden Eagles *Aquila chrysaetos* by leaning against the wall at the back of the breeding ledge with stretched wings and tail and jerkily stretching its legs – on May 28th 1998 at Kraški rob (SW Slovenia)

V sončnem jutranjem svitu sem se 28.5.1998 pripeljal na Kraški rob, z željo poiskati gnezdo kačarja *Circaetus gallicus*, ki sem ga pred dobrim mesecem videl znašati veje. Spotoma sem se ustavil še pri enem izmed gnezdišč velike uharice, na katerem je mogoče opazovati celotno gnezdilno polico z razdalje nekaj sto metrov. Ob pogledu skozi teleskop sem opazil samico velike uharice, ki je stala kak meter od mladičev in mirno počivala. Čez nekaj trenutkov se je zdržnila, skočila na rob gnezdilne police in se z vsem telesom močno našopirila. Nemirno je začela obračati glavo in opazovati nebo nad sabo. Kmalu sem opazil, kaj jo je razburilo. Mimo stene je prijadral par planinskih orlov *Aquila chrysaetos*. Orla, za katera je bilo na prvi pogled videti, da sta zgolj naključno priletela mimo, sta se kmalu vrnila in začela napadati samico. Z naprej stegnjenimi nogami sta izmenično strmoglavljala proti njej in se dvigala kakih 10 metrov nad steno po zalet, kar jima je omogočal dober vzgornik. Tako so si napadi sledili na približno pet sekund. Sova se je v obrambi vsakikrat nagnila nazaj in se naslonila na polico z razprtimi peruti in repom. Vsakič, ko sta se ji orla približala, je proti njima sunkovito iztegnila noge, tako da je slonela samo na perutih in repu. Sam napad orlov je trajal nekaj minut, v tem času pa sta skoraj petdesetkrat strmoglavila na samico. Zaradi hitrosti napadov nisem mogel oceniti, ali je pri tem prišlo do dotika med njima in uharico. Ob majhnem premoru, ki sta ga naredila orla, je samica velike uharice skočila nazaj k mladičem, kamor pa orla očitno nista upala. Še kakšnih 20 minut sta se zadrževala v okolici stene, potem pa odletela. Uharici se perje ni poleglo še kar nekaj časa po njenem odhodu.